

การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Study and Guideline for Educational Resources Management of Public School Affiliation

Office of the Vocational Education Commission in Northeast

ศิริลักษณ์ แซ่ฮุ้น¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสิน² ดร.รัชฎาพร งอยภูธร³

Siriluk Sea-un¹ Asst.Prof. Dr.Saksit Rittilun² Dr. Rachadaphon Ngoipoothon³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา และเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 164 คน ได้มาโดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.38–0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระยะที่ 2 เพื่อหาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ด้านทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านเวลา ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาแตกต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับการจัดการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 1) สถานศึกษาควรดำเนินการตามวงจร PDCA ในแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาสถานศึกษา 2) สถานศึกษาควรจัดทำ และเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self-Assessment Report) แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 3) สถานศึกษาควรจัดให้มีการใช้ Application ในการจัดการเรียนการสอน เช่น Line, Facebook, Google Meet, Google Classroom, YouTube เป็นต้น และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล

คำสำคัญ: การบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา อาชีวศึกษา

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

¹Master's students Educational Administration Kalasin University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

^{2,3}Course teacher in master of Education Program in Educational Administration Kalasin University

ผู้ติดต่อ, อีเมล: ศิริลักษณ์ แซ่ฮุ้น, seaun.s@gmail.com

รับเมื่อ 16 ธันวาคม 2564 แก้ไข 10 มกราคม 2565 ตอรับ 13 มกราคม 2565

ABSTRACT

This research is a mixed methods research with 2 phases of research. Phase 1 was to study the educational resources management and compare the educational resources management of public school affiliation office of the Vocational Education Commission in Northeast. The sampling population of 164 school administrators proportional stratified random sampling. The research instrument was questionnaire with a reliability coefficient of 0.98 and discrimination between 0.38–0.91. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation and F-test (One-way ANOVA) Phase 2 was to find the guideline for educational resources management. The in-depth interview of 5 persons. The instrument used for gathering information was the structured interview. The data analysis was completed by content analysis.

The research findings were as follows:

1. The level of management educational resources was a high level in overall and in each. High level the list was the management resources, followed by the time resources, financial resources, human resources, physical resources and information technology resources.
2. A comparison of management of educational resources, school were type significantly different at the lever of .05, level of education and school size overall were not different.
3. The guidelines of management educational resources of public school affiliation office of the Vocational Education Commission in Northeast. 1) Educational institutions should implement the PDCA cycle in their annual action plans and educational institution development plans 2) Educational institutions should prepare and disseminate the school's self-assessment report (SAR : Self-Assessment Report) to the stakeholders and use the information for planning educational resource management. 3) Educational institutions should provide the use of applications to manage teaching and learning such as Line, Facebook, Google Meet, Google Classroom, YouTube, etc. And 4) School administrators should manage educational institutions with good governance.

Keywords: Management, Educational Resources, Vocational Education

กุ่มิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าของประเทศชาติ ดังนั้นการศึกษาจึงนับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า สามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต มีแนวคิดแบบใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล และในการบริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยทรัพยากรเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานเพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมตามภาระหน้าที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 20) ระบุว่า ทรัพยากรทางการศึกษาหมายถึงทรัพยากรที่ไม่ใช่เงิน (Non-Financial Resources) และทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources) ซึ่งบทบาทของทรัพยากรในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีความสำคัญ 2 ด้าน คือ ด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ

การศึกษาของประเทศไทยมีการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะของวิชาชีพแต่ละสาขาวิชาสามารถที่จะนำ

ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ทันที ดังนั้นนโยบายและแผนพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา จึงมุ่งเน้นในการผลิตบุคลากรระดับช่างฝีมือ ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค นักเทคโนโลยี นักวิชาชีพในภาคการผลิตและบริการ ผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งการประกอบอาชีพของประชาชน รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับด้านการศึกษาที่จะปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต (กฤษฎา นันทเพ็ชร, 2559, หน้า 48)

ทรัพยากรทางการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา ท่ามกลางกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคสมัยใหม่ (ธัชชัย จิตรนันท์, 2558, หน้า 1) และยังช่วยส่งเสริมให้เกิดคุณภาพของการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการศึกษาและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมให้สถานศึกษาภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาอื่น ๆ ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

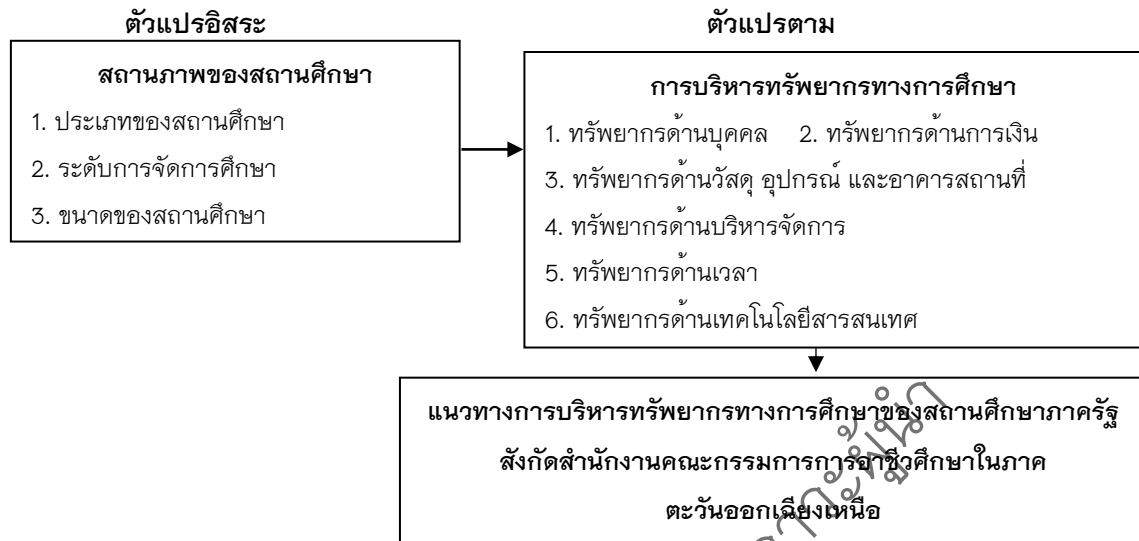
คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอย่างไร
2. สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม ประเภทของสถานศึกษา ระดับการจัดการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างหรือไม่ อย่างไร
3. แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม ประเภทของสถานศึกษา ระดับการจัดการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 118 วิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 590 คน

2. ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (นราศรี ไหวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2554, หน้า 104) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 169.78 คน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ปรับขนาดตัวอย่างเป็นได้ 170 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) การศึกษาและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง โดยขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ทำหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 170 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 164 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.47

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และ 1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น
2. สถิติพื้นฐาน
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage) 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน
 - 3.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test)

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้บริหารจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 45) จากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ทำหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวคิดหรือทฤษฎี หาข้อสรุปและจัดเรียงข้อมูลให้เข้าใจความสมบูรณ์ แล้วจึงนำเสนอรายงานผลการวิจัยแบบพรรณนา วิเคราะห์และสรุปแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษามากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรด้านเวลา ด้านทรัพยากรด้านบุคคล ด้านทรัพยากรด้านการเงิน ด้านทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และด้านทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประเภทของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05ระดับการจัดการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรดำเนินการตามวงจร PDCA ในแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาสถานศึกษา 2) สถานศึกษาควรจัดทำ และเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self-Assessment Report) แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 3) สถานศึกษาควรจัดให้มีการใช้ Application ในการจัดการเรียนการสอน เช่น Line, Facebook, Google Meet, Google Classroom, YouTube เป็นต้น และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรด้านเวลา ด้านทรัพยากรด้านการเงิน ด้านทรัพยากรด้านบุคคล ด้านทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และด้านทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจาก

1.1 ด้านทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการบริหารจัดการโดย ยึดหลักคุณธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง ตั้งใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวิทย์ ไชยรักษ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่าง ด้านคุณธรรมโดยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน พัฒนาพัฒนาอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษามี การดำเนินการบริหารจัดการโดยยึดหลักความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

1.2 ด้านทรัพยากรด้านเวลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการที่มุ่งเน้นการปฏิบัติงานให้ตรงต่อเวลา เป็นไปตามกำหนดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร นิลเศษ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารเวลาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบปฏิทินและทบทวนภาระงานก่อนเริ่มการ ปฏิบัติงานประจำวันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การวิเคราะห์ภาระงาน ปริมาณและความยากง่ายของงานในหน่วยงานเพื่อให้มองเห็นภาพปริมาณงานในภาพรวม การสื่อสารและสั่งการโดยใช้ภาษารวมทั้งวิธีการที่ชัดเจนและความตรงไปตรงมา และผู้บริหารควรมีการประชุมสรุปงานอย่างสม่ำเสมอ โดยควบคุมเวลาในการ ประชุมให้กระชับและตรงประเด็นมากที่สุด สถานศึกษามีการดำเนินการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ ในการบริหารเวลาด้วยการจัดทำปฏิทิน ตารางงาน การทำงานอย่างชัดเจน

1.3 ด้านทรัพยากรด้านบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาส่งเสริมครู บุคลากร เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และสถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลงาน นิเทศ และการปฏิบัติหน้าที่ของครู บุคลากรตลอดทุกภาคเรียน/

ปีการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิษฐ ภูรอด (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาส่งเสริมครู บุคลากร เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.4 ด้านทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการบริหารงานด้านงบประมาณอย่างครบถ้วน และต่อเนื่อง สถานศึกษามีการดำเนินการประชุมวางแผน และเสนอของบประมาณโดยจัดทำ เป็นโครงการต่าง ๆ ทุกภาคเรียน/ปีการศึกษาและสถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการบริหารงานด้านงบประมาณสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ หลักเฉลิมพร (2559, หน้า 89) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณมีการปฏิบัติสูงสุดเนื่องจากงบประมาณเป็นทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ

1.5 ด้านทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการแต่งตั้งมอบหมายบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการประสานงานการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ จากภายในและภายนอกชุมชนเพื่อการสนับสนุนการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดนรินทร์ อุปลี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และงานวิจัยของ มิ่งขวัญ จันทร์เพ็ง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งมอบหมายบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการประสานงานการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ จากภายในและภายนอกชุมชนเพื่อการสนับสนุนการศึกษา และงานวิจัยของ Sunday. (2018, Abstract) ศึกษาเรื่องทรัพยากรทางการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมเอกชนในรัฐอิลลินอยส์ ประเทศไนจีเรีย ในปี 1999 – 2016 ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์มีปริมาณเพียงพอสามารถทำให้คุณภาพทางการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาดีขึ้น

1.6 ด้านทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาที่มีฐานข้อมูลเดียวกัน เช่น ฐานข้อมูลผู้เรียน โปรแกรมการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ พรณี สนวนเพลง (2552, หน้า 15) กล่าวว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามาช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญานี กาหลง (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้จัดการเรียนการสอนทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพราะว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถสนับสนุนและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนมีประสิทธิภาพและทันสมัย

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประเภทของสถานศึกษา ระดับการจัดการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประเภทของสถานศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน กล่าวคือสถานศึกษาที่มีประเภทของสถานศึกษาแตกต่างกันมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันโดยวิทยาลัยอาชีวศึกษา เปิดสอนสายงานพาณิชยกรรม และบริหารธุรกิจหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งวิทยาลัยสารพัดช่าง เปิดดำเนินการสอน ฝึกอบรม ด้านทักษะวิชาชีพต่าง ๆ โดยมีหลักสูตรการเรียนการสอนประกอบด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพชั้นสูงและหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เน้นการจัดการเรียนการสอนในสายงานอุตสาหกรรม และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เช่น ช่างเชื่อมโลหะ ช่างเสริมสวย ช่างเขียนแบบก่อสร้าง เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สารีจันท์ ขอบจวนเดี่ยว (2560, หน้า 16) กล่าวว่าวิทยาลัยสารพัดช่างเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีภารกิจในการผลิตกำลังคน ระดับช่างฝีมือ ระดับช่างเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยเน้นให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multi Skill)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าขนาด ของสถานศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษารายด้าน ด้านทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมรดีพัฒน์กุล (2553, หน้า 7 – 92) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารด้านวิชาการแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 6 ด้าน คือ ทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ ทรัพยากรด้านเวลา ทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากรด้านการเงิน ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีจุดอ่อนที่สถานศึกษาควรตระหนัก ดังนี้ 1) ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการตามวงจร PDCA ในแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาสถานศึกษา 2) สถานศึกษาจัดทำ และเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self-Assessment Report) อย่างเป็นรูปธรรม นำเสนอให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาพส่วนได้รับทราบ และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวางแผนบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 3) สถานศึกษาควรจัดให้มีการใช้ Application ในการจัดการเรียนการสอน เช่น Line, Facebook, Google Meet, Google Classroom, YouTube เป็นต้น และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล มีความยุติธรรมในการบริหารงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบในการพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษญา นันทเพ็ชร. (2559). สภาพการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(3), 48.
- เทอดนรินทร์ อุปลี. (2556). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฉัชชัย จิตรนันท์. (2558). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: อภิชชาติการพิมพ์.
- นราศรี ไววนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประวิทย์ ไชยรักษ์. (2556). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยสังกัดสถาบันอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- พรทิพย์ หลักเฉลิมพร. (2559). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พรรณี สอนเพลง. (2552). *เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมสำหรับการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีอีดียูเคชั่น.
- พัชณียา หานะพันธ์. (2557). *การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พิไลฐู ภูรอด. (2553). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากทม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มิ่งขวัญ จันท์เพ็ง. (2556). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ในเขตเทศบาลจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิเชียร นิลเศษ. (2555). *แนวทางการพัฒนาการบริหารเวลาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมร ดีพัฒนกุล. (2553). *การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สาโรจน์ ขอบจวนเดี่ยว. (2560). *รายงานการสังเคราะห์งานวิจัย 100 เรื่อง เพื่อลดจำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคัน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาช่วงอุตสาหกรรม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.vec.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Sunday Babalola Abolade. (2018). *Educational Resources and the Development of Private Secondary School Education in Ekiti State, Nigeria: 1999 – 2016*. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1203870>.